

Havacılık Emniyeti

5. Hafta

“Denetim”

Öğr. Gör. Tefik Uyar, Uçak Müh. & MBA

Geçen Hafta...

Geçen hafta neler öğrendik?

- Form nedir?
- Liste nedir?
- Ne işe yararlar?

2. Hafta Hakkında

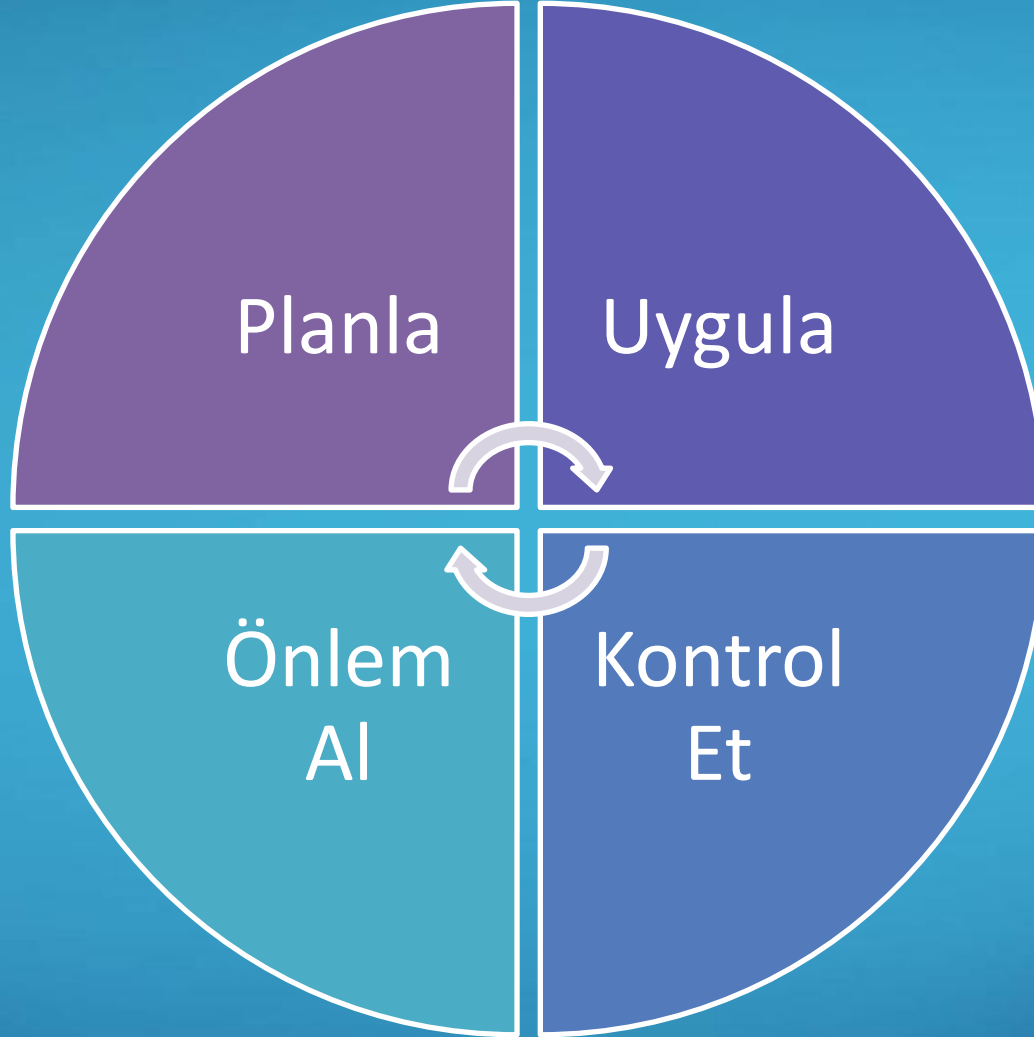
Bu haftaki derslerimizde:

- Denetim (Kontrol)
- Bulgu
- Düzeltici ve Önleyici Faaliyet
- [Proje 3. adımı]

BU HAFTA "YÖNETİM" KISMINI BİTİREREK HAFTAYA "EMNİYET" KISMINA GEÇİYORUZ!

TARTIŞMA

Şu ana kadar yaptıklarımızın PUKÖ ile ne ilgisi var?

- Planlama: Öncelikle ne yapacağımıza karar verdik ve bunu prosedür olarak dökümante ettik.

Planla

- Bu prosedürü uygulamaya başladık.

Uygula

Önlem
Al

- Ve önlem almaya / düzeltmeye...

Kontrol
Et

- Şimdi sıra geldi kontrol etmeye...

Denetim

Denetimin amacı:

Uygun olmayan hizmet ve ürünün kontrol edilmesi, uygunsuzlukların tespit edilmesi

Tespit ettik, bitti mi?

- Düzeltilici Faaliyet (Uygunsuzluğun Giderilmesi)
- Önleyici Faaliyet (Uygunsuzluğun tekrar oluşmasını engelleyecek önlemler alınması)

Denetim

ISO 9001 Der ki:

8.3 Uygun olmayan ürünün kontrolü

Kuruluş, ürün şartlarına uymayan ürünün istenmeyen kullanımının veya teslimatının önlenmesi için, tanımlanmasını ve kontrol altında bulundurulmasını güvence altına almalıdır.

...

Kuruluş uygun olmayan ürünü; uygulanabildikleri ölçüde aşağıdaki yollardan biri veya birden fazlası ile ele almalıdır:

- a) Tespit edilen uygunsuzluğu gidermek için tedbir olarak ,
- b) Uygun olmayan ürünün özel izinle kullanımı, serbest bırakılması veya kabulünü, ilgili yetkili ve uygulanabilen durumlarda müşterinin iznine bağlayarak,
- c) Ürünün asıl amaçlanan kullanımını veya uygulanmasını engellemek için gerekli tedbirleri olarak,
- d) Uygun olmayan ürün, teslimattan veya kullanılmaya başlandıktan sonra tespit edildiğinde, uygunsuzluğun etkilerine veya potansiyel etkilerine uygun tedbirler olarak.

Denetim

Yani:

- Uygunsuzluk tespit edilmelidir.
- Tespit edilen uygunsuzluğa karşı önlem alınmalıdır, düzeltilmelidir.
- Uygunsuz ürünün kullanımı engellenmelidir.

TARTIŞMA

Neyin uygunsuz olduđunu kim belirliyor?

Denetim

Hatırlayalım:

Genel Olarak:

ICAO -> EASA -> Yerel Otorite -> Şirket Prosedürleri

Özel Olarak:

Türk Sivil Havacılık Kanunu -> SHGM Yönetmelikleri -> Şirket Prosedürleri

O halde 2 türlü denetim mevcut

Prosedürler uygun mu?
Prosedürler uygulanıyor mu?

Denetim

1. PROSEDÜRLER UYGUN MU?

- Prosedürler yürütülen faaliyeti tam olarak içeriyor mu?
- Prosedürler yürütülen faaliyeti ve süreçleri doğru bir şekilde yansıtmış mı?
- Prosedürler ulusal ve uluslararası yönergelere uygun mu? (Faaliyet ve süreçler ulusal ve uluslar arası yönergelere uygun mu?)

Prosedürler İşin Kılavuzudur.

Kılavuzu karga olanın...

Denetim

2. PROSEDÜR UYGULANIYOR MU?

- İşler prosedürlerde belirtildiği gibi mi yapılıyor?
- Kişiler ve sorumlular işlerini prosedürde belirtildiği gibi mi yapıyor? Yoksa prosedürleri ihlal mi ediyorlar?
- Kayıtlar prosedürlere uygun mu tutuluyor?

Denetim

SHT-OPS 1

MADDE 75- (1) İşletici, 5727 Sayılı tütün mamullerinin zararlarının önlenmesine dair kanun kapsamında uçak içinde gerekli tedbirleri almak zorundadır.

1. TÜR DENETLEME: Prosedürler uygun mu?

İşletme El Kitabı bu maddenin gerekliliğini sağlayacak bir prosedür içeriyor mu?

2. TÜR DENETLEME: Prosedür uygulanıyor mu?

Uçakta sigara içilmiş mi? İçilmesine müsaade ediliyor mu?

Denetim

SHY-M

Madde 5: İşletmeci, uçuş öncesi kontrollerin JAR-145 onaylı bir kuruluş tarafından yapılması gerekmeyen durumlar haricinde, bir hava aracını JAR-145 onaylı bir kuruluş tarafından bakıma alınmadıkça ve servise verilmemiş işletemez.

1. TÜR DENETLEME: Prosedürler uygun mu?

Bakım Yönetimi El Kitabı böyle bir madde içeriyor mu? Bakım Yönetimi El Kitabı'nda olası bir hatayı engellemek için prosedür geliştirilmiş mi? (Her bakım öncesinde JAR 145 onay belgesinin görülmesini sağlamak vb.)

2. TÜR DENETLEME: Prosedür uygulanıyor mu?

Uçak JAR-145 onayı olmayan bir bakım kuruluşundan servise verilmiş mi? İşletme bakımından önce kuruluşun sertifikasını görmek istemiş ve onayının olduğuna emin olmuş mu?

Denetim

SHT 121.23 Kalite Talimatı

Madde 21: Kalite Güvence Programının sonuçlarını belgeleyen; doğru, tam ve kolayca erişilebilir kayıtlar işletici tarafından muhafaza edilmelidir. Aşağıdaki kayıtlar 5 yıllık bir zaman dilimi süresince muhafaza edilmelidir...

1. TÜR DENETLEME: Prosedürler uygun mu?

Kalite El Kitabı hangi kayıtların ne kadar süre muhafaza edileceğine dair bir prosedür içeriyor mu? Bu süre SHT 121.23'e uygun mu?

2. TÜR DENETLEME: Prosedür uygulanıyor mu?

5 yıl önceki kalite kayıtlarına ulaşılabilir mi? Gerçekten prosedüre uygun bir kayıt sistemi var mı?

Denetim

BAZI TEMEL KAVRAM VE TANIMLAR

Kontrol Listesi

- Denetimde kullanılacak olan kontrol listesi

Bulgu

- Tespit edilen uygunsuzluklar

Termin

- Tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesi için tanınan süre

DÖF

- Düzeltici & Önleyici Faaliyet

Kök-Neden

- Bulgunun gizli sebebi. (İleriki haftalarda üzerine eğileceğiz)

Denetim

Kontrol Listesi

- Denetimde kullanılacak olan kontrol listesi

- Prosedürden ve yönetmeliklerden yararlanılarak oluşturulur.
- Denetimde bir standardizasyon sağlar. Her denetçinin kafasına göre soru sormasını engeller.
- Önemli noktaların atlanmaması, kaçırılmaması sağlanır.
- Denetçiye kılavuzluk eder.

Örnekler:

SHGM Yer Hizmetleri Denetim ve Kontrol Formu ([LOKAL](#) / [WEB](#))

Kaya Havacılık Emniyet Departmanı Denetim Formu ([LOKAL](#))

ISO 9001 İç Tetkik Soru Listesi ([LOKAL](#) / [WEB](#))

Denetim

Bulgu

• Tespit Edilen Uygunsuzluklar

Termin

• Bulguların giderilmesi için tanınan süre

- Kontrol Listesi ile denetleme (tetkik) gerçekleştirirken rastlanan uygunsuzluklar BULGU (ya da Uygunsuzluk) olarak anlandırılır.
- Her bulgunun bir referansı olmalıdır. (İşletmenin Kalite El Kitabı'na göre, ISO'ya göre, Yer İşletme El Kitabı Madde 21'e göre vs.)
- Bulgunun ciddiyetine göre sorumlu kişiye kapatılması için süre tanınmalıdır. Havacılıkta 3 seviye bulgu vardır. Kapatılma süreleri Hemen (Ya da 3 gün), 2 hafta, 1 ay (ya da 3 ay) olarka değişiklik gösterebilir.

Örnek:

[Denetleme Raporu Örneği](#)

Denetim

Bulgu No	Referans	Bulgu Açıklaması	Sev.	Termin
1	ISO 9001:2008 Madde 6.2 SHT 121.23 Madde 8	Kalite yöneticisinin görev yeterliliklerini içeren herhangi bir prosedür, yönetmelik ya da tanım görülememiştir.	3	16.01.2013
2	ISO 9001:2008 Madde 8.2 ISO 9001:2008 Madde 8.3 ISO 9001:2008 Madde 8.5.2 SHT 121.23 Madde 10 SHT 121.23 Madde 19	05.03.2012 tarihinde Konya istasyonunda gerçekleştirilen iç denetimde tespit edilen 16 uygunsuzluk için: a) Termin süreleri bulunmamaktadır. b) Geçen 6 aydan fazla süreye karşın herhangi bir düzeltici ya da önleyici faaliyet gerçekleştirilmemiştir.	2	16.11.2012
3	ISO 9001:2008 Madde 4.2.3 SHT 121.23 Madde 11	Bir örneği de alınan "RAMAK KALA KARTI" üzerinde revizyon ve yayın bilgileri yer almamaktadır. Herhangi bir kayıt numarası verilmemektedir.	2	16.11.2012
4	N/A	İstanbul istasyonu acil durum iletişim listesinde KAYA-AIR'a ait bilgiler bulunmamaktadır.	1	19.10.2012
5	ISO 9001:2008 Madde 7.1 ISO 9001:2008 Madde 7.5.1	Genel Havacılık Terminali'nde verilen hizmete ait bir prosedür bulunmamaktadır.	2	16.11.2012

Denetim

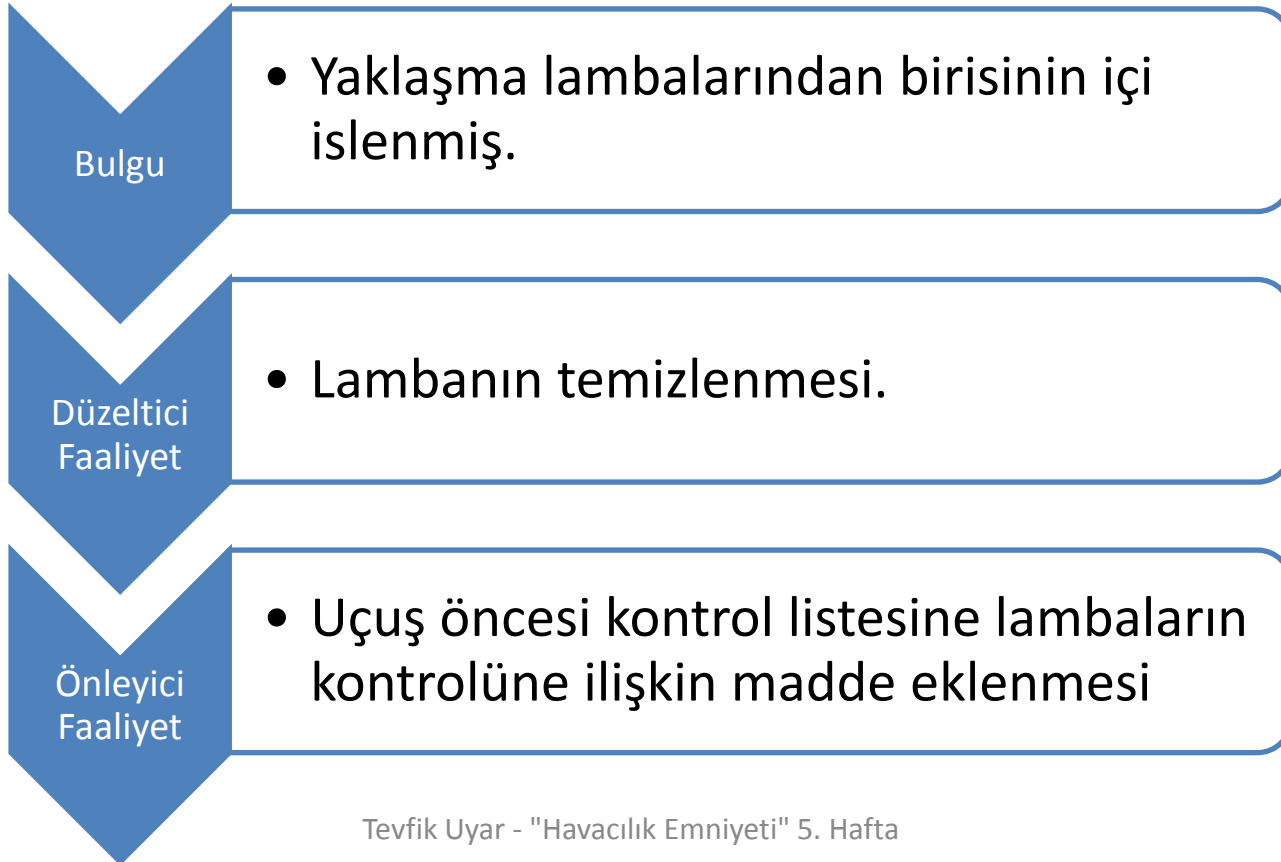
DÖF

- Düzeltici & Önleyici Faaliyet

- Düzeltici Faaliyet: Tespit edilen uygunsuzluğun giderilmesi
- Önleyici Faaliyet: Uygunsuzluğun yeniden oluşmaması için alınan önlemler

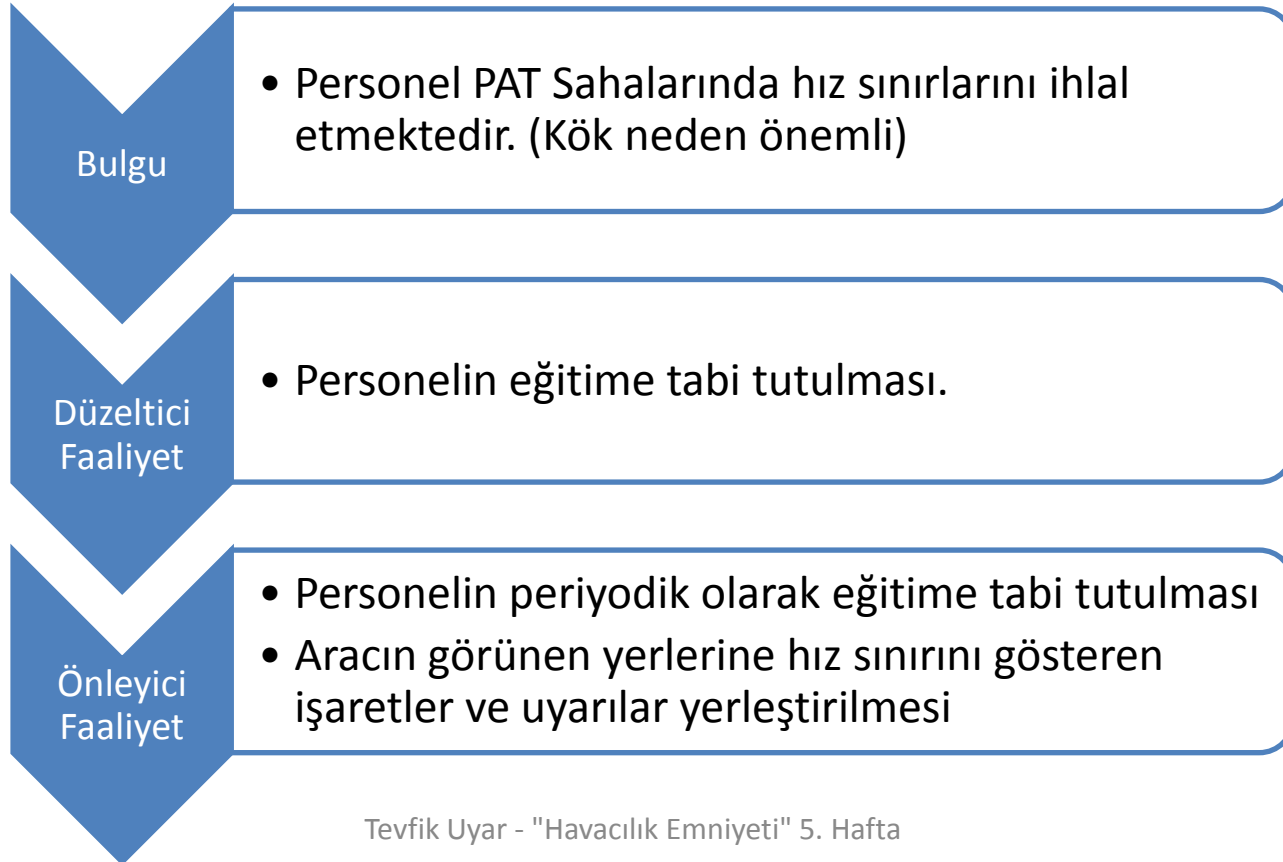
Denetim

ÖRNEK 1: SACA Denetlemesi

Denetim

ÖRNEK 2: Yer Hizmetleri Denetlemesi

PROJE 3. ADIM

-Kontrol Listesi Oluşturulması

Geçtiğimiz haftalarda oluşturmuş olduğunuz prosedürlere dayanarak bir kontrol listesi oluşturulması.

Teşekkürler